

Postanowienie z dnia 22 stycznia 2008 r.

II PZ 62/07

Czynności z zakresu prawa pracy wobec kierownika gminnej jednostki organizacyjnej dokonuje organ gminy (burmistrz), a więc posiada on również uprawnienie do działania w tym zakresie za tę jednostkę (w jej imieniu) w toczącym się przeciwko niej postępowaniu sądowym, w tym do udzielenia pełnomocnictwa procesowego (art. 3¹ § 1 k.p. w związku z art. 4 ust. 2a ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 ze zm. oraz w związku z art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.).

Przewodniczący SSN Zbigniew Korzeniowski, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 stycznia 2008 r. sprawy z powództwa Marka Ś. przeciwko Dziennemu Domowi Pobytu w N. o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne oraz odszkodowanie, na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu z dnia 17 listopada 2006 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 17 listopada 2006 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu odrzucił apelację pozwanego Dziennego Domu Pobytu w N. z tej przyczyny, że pełnomocnictwo, przedłożone przez sporządzającego apelację radcę prawnego, nie uprawnia go do wniesienia środka odwoławczego w imieniu strony pozwanej, gdyż udzielone zostało przez burmistrza i obejmuje jego reprezentację w postępowaniu przed sądami powszechnymi w sprawach wynikających z „dokonywanych przez burmistrza czynności w sprawach z zakresu prawa

pracy za gminne jednostki organizacyjne wobec kierowników tych jednostek”. Sąd Okręgowy wskazał, że z art. 3¹ § 1 k.p. wynika jednoznacznie, iż za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba. Formuła ta na gruncie niniejszej sprawy oznaczać musi kierownika Dniennego Domu Pobytu w N. Okoliczność, że niektóre uprawnienia pracodawcy wobec osób zatrudnionych na stanowiskach kierowników gminnych jednostek organizacyjnych (nawiązywanie i rozwiązywanie stosunków pracy) zostały przeniesione na inny szczebel, to jest kompetencje w tym zakresie zastrzeżono dla organu usytuowanego poza strukturami pracodawcy, nie powoduje, iż organ ten upoważniony jest do reprezentacji gminnej jednostki organizacyjnej, a w konsekwencji udzielania pełnomocnictw do występowania w jej imieniu w postępowaniu z powództwa jej byłego kierownika przeciwko tej jednostce.

W zażaleniu na powyższe postanowienie strona pozwana zarzuciła naruszenie prawa materialnego, to jest: 1) art. 3¹ k.p., poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie prowadzące do błędnego ustalenia, że za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w zakresie prawa pracy dokonuje na gruncie niniejszej sprawy kierownik Dniennego Domu Pobytu w N.; 2) art. 4 pkt 2a w związku z art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, przez jego niezastosowanie w wyniku błędnego poglądu, że burmistrz - jako organ ustawowo uprawniony do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy za gminną jednostką organizacyjną - nie jest upoważniony do reprezentowania tej jednostki organizacyjnej w postępowaniu przed sądem pracy, a w konsekwencji nie jest upoważniony do udzielania pełnomocnictw. Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że status prawny pracowników zatrudnionych w gminnych jednostkach organizacyjnych określony jest ustawą o pracownikach samorządowych (art. 1 pkt 3). Z treści art. 4 tej ustawy wynika, że gminna jednostka organizacyjna jest pracodawcą samorządowym. Przepis ten wyraźnie i jednoznacznie określa zasady reprezentacji pracodawcy w prawach z zakresu prawa pracy. Mianowicie art. 4 pkt 2a stanowi, że czynności w sprawach z zakresu prawa pracy za pracodawcę będącego gminną jednostką organizacyjną dokonuje burmistrz wobec kierowników tych jednostek. Uprawnienia burmistrza wobec kierowników gminnych jednostek organizacyjnych wynikają również z przepisów ustawy o samo-

rządzie gminnym. W myśl art. 30 ust. 2 pkt 5 tej ustawy, do zadań burmistrza należy w szczególności zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, natomiast art. 33 ust. 3 i 5 stanowią, że burmistrz wykonuje uprawnienia zwierzchnika służbowego wobec kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Skarżący wskazał nadto, że przepisy ustawy o pracownikach samorządowych - jako unormowania szczególne - mają w sprawach z zakresu stosunku pracy pracownika samorządowego pierwszeństwo stosowania przed ogólnymi regulacjami Kodeksu pracy, a jedynie w kwestiach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy tego Kodeksu (art. 31 ust. 1 ustawy). Przez czynności z zakresu prawa pracy rozumie się wszystkie czynności prawne określone w przepisach regulujących stosunek pracy, których dokonuje pracodawca. Taką czynnością jest reprezentacja pracodawcy samorządowego w toku postępowania przed sądem pracy. W konsekwencji na gruncie niniejszej sprawy kompetentny do reprezentowania pozwanego Dziennego Domu Pobytu w N. w sprawie z powództwa jego kierownika jest Burmistrz N. Kompetencja ta wynika z art. 4 pkt 2a ustawy o pracownikach samorządowych w związku z art. 3¹ k.p. Z uprawnienia tego wynika z kolei uprawnienie burmistrza do umocowania pełnomocnika procesowego celem zastępowania go w toku postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie budzi wątpliwości, że powód był pracownikiem gminnej jednostki organizacyjnej, określanej mianem „pracodawcy samorządowego” (art. 1 pkt 3 w związku z art. 4 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 ze zm.). Zgodnie z art. 3¹ § 1 k.p. za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba. Po pierwsze, przepis ten nie stanowi o „dokonywaniu czynności z zakresu prawa pracy”, lecz posługuje się określeniem „dokonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy”, przez które należy rozumieć dokonywanie wszelkich czynności prawnych z tego zakresu, w tym czynności procesowych. Po drugie, „organ zarządzający jednostką” może być jednoosobowy lub wieloosobowy i mieścić się w strukturze organizacyjnej danej jednostki organizacyjnej bądź nie być jej organem. O tym, kto występuje w roli osoby lub organu dokonującego za pracodawcę czynno-

ści w sprawach z zakresu prawa pracy w rozumieniu art. 3¹ § 1 k.p. decydują przepisy prawa, statuty bądź innego rodzaju regulacje wewnętrzzakładowe. W konsekwencji w sporach z zakresu prawa pracy o kompetencji do działania za danego pracodawcę (w jego imieniu) i udzielania pełnomocnictwa procesowego decyduje sposób ukształtowania (określenia kompetencji organów i osób) upoważnienia do dokonywania czynności w sprawach z zakresu prawa pracy. Inaczej rzecz ujmując, krąg osób upoważnionych do działania za danego pracodawcę i udzielania pełnomocnictwa procesowego w sprawach z zakresu prawa pracy wyznaczany jest na podstawie art. 3¹ k.p., co wynika z subsydiarności regulacji prawa procesowego względem rozstrzygnięć prawa materialnego (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2001 r., I PZ 9/01, OSNP 2003 nr 7, poz. 180).

Jak już wspomniano, o tym, kto występuje w roli osoby lub organu dokonującego za pracodawcę czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w rozumieniu art. 3¹ § 1 k.p. decydują w pierwszej kolejności przepisy prawa. W niniejszej sprawie organem uprawnionym do rozwiązania z powodów stosunku pracy był burmistrz N. Wynika to wprost z art. 4 pkt 2a ustawy o pracownikach samorządowych, zgodnie z którym czynności w sprawach z zakresu prawa pracy za jednostki, o których mowa w art. 1, zwane dalej „pracodawcami samorządowymi”, dokonuje wójt (burmistrz, prezydent miasta) - wobec, między innymi, kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Wchodzące w zakres czynności z zakresu prawa pracy zatrudnianie i zwalnianie kierowników tych jednostek należy do określonych ustawowo zadań własnych burmistrza (art. 30 ust. 2 pkt 5 w związku z art. 11a ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), który wykonuje również w stosunku do kierowników gminnych jednostek organizacyjnych uprawnienia zwierzchnika służbowego (art. 33 ust. 5 tej ustawy). Skoro więc wskazanych czynności z zakresu prawa pracy wobec kierownika gminnej jednostki organizacyjnej dokonuje organ gminy jakim jest burmistrz (art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym), to należy przyjąć, że posiada on również uprawnienie do działania w tym zakresie za tę jednostkę (w jej imieniu) w toczącym się przeciwko niej postępowaniu w sprawie z zakresu prawa pracy, w tym do udzielenia pełnomocnictwa procesowego. Działania te mieszczą się bowiem w czynnościach dokonywanych przez burmistrza w ramach uprawnień określonych w art. 3¹ § 1 k.p. w związku z art. 4 ust. 2a ustawy o pracownikach samorządowych.

Na marginesie należy zwrócić uwagę, że żadna ze stron postępowania nie kwestionowała uprawnień burmistrza do działania w sprawie za stronę pozwaną. Nadto uchybienie w postaci nienależytego umocowania pełnomocnika jest usuwalne i w tym celu sąd wyznacza określony termin do zatwierdzenia czynności pełnomocnika przez stronę (art. 97 § 2 k.p.c.).

Z podanych wyżej przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.

=====